

بررسی تاثیر معماری واکوتوریسم بر ارتقاء توسعه پایدار اجتماعی

مهدي سيف الله، خامنه¹، احداله اعظمي²

^{1*} دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بین المللی جلفا، جلفا، ایران mahdi.seyfolahikhamane@gmail.com
² گروه معماری دانشگاه مدیترانه شرقی (EMU)، فاماگوستا، قبرس شمالی ahadollah.azami@emu.edu.tr

چکیده

اکوتوریسم به‌عنوان یکی از شاخه‌های شناخته شده صنعت توریسم علاوه بر درآمدهای قابل توجه و اشتغال‌زایی، موجبات ارتباطات فرهنگی و پیوندهای اجتماعی و سیاسی میان جوامع مختلف فراهم می‌سازد؛ به‌طوری‌که در دهه‌های اخیر، گذران تعطیلات و سفر به شیوه اکوتوریسم، به‌صورت یکی از پرکشش‌ترین انواع سفرها در نزد مردمان جهان درآمده است. اکوتوریسم یک راهبرد در راستای نیل به اهداف توسعه پایدار جهانی است. هدف اصلی این پژوهش بررسی و ارائه راهکارهای پایداری اجتماعی در جوامع در راستای اهداف توسعه پایدار اکوسیستم می‌باشد. روش کار در این مقاله براساس هدف تحقیق کیفی، نوع تحقیق توصیفی- تحلیلی می‌باشد. گردآوری اطلاعات به صورت مطالعات کتابخانه‌ای، بررسی کتب و مجلات تخصصی، اسناد تاریخی و جستجوی اینترنتی می‌باشد. نتایج نشان می‌دهد که در صورت تحقق اکوتوریسم در بستر معماری و شهرسازی، سرمایه اجتماعی، و در نتیجه توسعه پایداری اجتماعی حاصل می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: اکوتوریسم، معماری پایدار، پایداری اجتماعی، سرمایه اجتماعی

1- مقدمه

شهرها، امروزه به عنوان یکی از عظیم ترین دستاوردهای فرهنگ و تمدن و یکی از فراگیر ترین پدیده های اجتماعی عصر حاضر مطرح هستند (هاوری، 1376: 12). در دهه های اخیر با توجه به اهمیت زندگی شهری، بحث پایداری در شهرها از موضوعات مهم در عرصه جهانی مطرح شده است. در تعریفی از توسعه پایدار چنین ذکر شده است که این توسعه، به مفهوم ارتقای کیفیت زندگی همراه با پشتیبانی از زیست بوم است (World Conservation Union, 1991). ابعاد توسعه پایدار شهری مشتمل بر ابعاد محیطی و اقتصادی و اجتماعی است. در پایداری محیطی، به حفاظت از سرمایه های طبیعی توجه می شود و این خود از طریق پایداری محیطی و ارضی تحقق می یابد. اولی با اکوسیستم های طبیعی مرتبط است و دومی با ارزیابی توزیع فضایی فعالیت های انسانی و شکل شهر روستا. در پایداری اقتصادی، به کارآمدی سیستم های اقتصادی (مؤسسات، سیاست ها و قوانین عملکردی)، بیشتر و گسترده تر توجه می شود و بدین ترتیب پیشرفت کمی و کیفی و برابری اجتماعی تضمین می گردد. پایداری اجتماعی خود مشتمل بر ابعاد و نتایج پایداری اجتماعی و همچنین پایداری فرهنگی است (Assefa & Frostell, 2007: 64) از سوی دیگر اکوتوریسم یا بوم گردشگری یا طبیعت گردی، گونه ای از گردشگری است که در آن گردشگران برای دیدار از مناطق طبیعی نامسکون و دست نخورده جهان سفر می کنند و به تماشای گیاهان و پرندگان و